

Predikan av Jenny Arnerlöf – Nåd och tjänst – 2024

Några år innan slutet av hans 94år långa liv skrev nobelpristagaren Czeslaw Milosz en dikt som på engelska heter "Late Ripeness". "Sen mognad" känns som en passande översättning på svenska men efter att ha sökt genom alla samlingarna av hans dikter på stadsbiblioteket har jag landat i slutsatsen att den inte översattes till svenska. Idag har vi inte tid att tackla hela dikten (som verkligen är läsvärd) – vi har ju Bibeltexter att ta till oss som är viktigare. Men de sista tre raderna från denna dikt kan hjälpa oss att komma nära Jesu liknelse i dagens evangelietext. Med ett gripande bildspråk sammanfattar diktens första sjutton rader livets växlingar. Den säger något om varje individs unik uppdrag som inte bör skilja oss åt från varandra utan bör förena oss. Sedan kommer diktens sista tre rader:

*Jag hade alltid vetat att jag skulle arbeta i vingården
Precis som alla de män och kvinnor som lever i samma tid
oavsett om de är medvetna om det eller inte.*

Alltså, alla människor som lever i samma tid är arbetare i Guds vingård oavsett om de är medvetna om det eller inte. I Bibeln är vingården först en beteckning för Israel som Guds utvalda folk. Men poeten förstod att Guds intention med den lilla vingården var att rädda den stora vingården som är hela skapelsen.

Vet du att du är en arbetare i Guds vingård? Om du inte vet det, är det bara att konstatera rakt av att Gud är obeveklig i sina ansträngningar att rekrytera dig. Som vingårdsägaren som gick fem gånger till torget för att hitta folk söker Gud dig; du har bara inte uppmärksammat signalerna. Om du gör det, har du en härlig och omtumlande upptäckt om Guds rättvisa och barmhärtighet framför dig.

Om du vet att du är en arbetare i Guds vingård, vad betyder det för hur du tänker på ditt livs arbete? Vem känner du mest för när du hör Jesu liknelse om Guds generositet? Detta är knepigt eftersom vi alla vet att det rätta svaret är att vi ska vara glada för varje arbetare som svarar på kallelsen. Men vid olika tider i vårt liv kan vi säkert känna med de som ifrågasätter Guds rättvisa.

Det är här som pengars logik har orsakat stor förödelse för oss. Marknadens logik får oss att tro att vårt livs värde och värdet på våra insatser kan mätas, jämföras och belönas på sätt som skiljer oss åt och rangordnar oss. Enligt världens logik kan vi vara till olika nytta för vingårdens mästare, som behöver oss om han inte ska förlora sin skörd. Enligt världens sätt att tänka har arbetarna starka förhandlingsargument mot vingårdens ägare. Det finns dock ett problem med det sättet att tänka: liknelsen handlar inte om Guds behov av arbetare eller tjänare och den handlar inte om arbetares rättigheter.

Liknelsen har fått rubriken "Vingårdsarbetarnas lön" men den handlar i första hand inte om arbetarna. Den handlar om Gud, om Guds rättvisa och generösa karaktär och Guds förmåga att ta vem som helst, när som helst och förvandla dem till en medarbetare i sin vingård.

I liknelsen går jordägaren ut fem gånger på en dag för att anlita arbetare. Med de första kommer han överens om en dagslön. Det verkar som om de första arbetarna var där på torget för att de sökte ett arbete för dagen. Kanske visste de att de var kvalificerade. Den andra gruppen var sysslolösa och ingen överenskommelse behövdes. De rekryterades med ett löfte om att få skäligt betalt och följde bara rekryteringsinstruktionen. Men med alla

som kallades därefter får vi intrycket att de varken aktivt sökte att bli lejda eller brydde sig om lörens nivå. Det är som om de inte ens vet att de hade aktivt kunnat söka arbete. Från världens och marknadens perspektiv fick de en riktig bra deal – lika betalt som de andra utan att behöva göra så mycket.

Vingårdsägaren verkar rätt okunnig vad gäller hur man håller arbetarna nöjda. Han hade kunnat ha nöjda arbetare om han bara hade hållit deras löner hemliga. Tänk hur lätt det hade varit för honom att utnyttja deras tävlingsinstinkt för att få dem att prestera bättre! Men nej, denna ägare drivs av en annan logik. Han ville att arbetarna skulle veta att de fick samma lön. Hur tänker han? Hur tänker Gud? Vad är det som Jesus hjälper oss att se om oss själva med denna liknelse?

Om de inte fick reda på varandras löner, hur hade de annars fått insikt om den avund och missunnsamhet som de hade inuti sig? Denna vingårdsägare är angelägen om en enda sak: att få arbetarna i vingården att arbeta sida vid sida utan att rangordna varandras insatser och kompetenser. För honom är det viktiga att få in så många arbetare som möjligt. Fast inte för att han behöver utnyttja deras arbetskraft. För vingårdsägaren är den enda viktiga vinsten arbetarna själva.

Det fanns en tid när många såg i denna liknelse att lönen står för ett liv i himmelen efter döden men det är inte helt korrekt. Lönen vi får som arbetare i vingården är just att känna och tjäna Gud. Det finns inget högre eller bättre belöning som Gud kan ge oss! Om du känner och tjänar Gud nu, har du ingen ängslighet inför vad som kan komma efter livet här och nu. Vad detta betyder är att de som kom in vid elfte timmen fick inte en lika bra

deal som de som jobbade hela dagen eftersom de missade ut på så mycket tid i gemenskap med vingårdsägaren (Gud) och de andra arbetarna.

Vingårdsägaren Gud vill att arbetarna ska uppskatta arbetsgemenskapen med varandra och med honom mer än någon annan förmån som kommer med jobbet. Gud är inte en mästare som berikar sig på bekostnad av vår arbetsinsats. Han är inte vingårdsägaren som sitter på ett bekvämt kontor med tillgång till fika hela dagen och räknar ut produktivitet.

Gud är vingårdsägaren som i Kristus tjänade bredvid oss. Gud är arbetaren som i Kristus jobbade under dagens värsta hetta och gjorde arbetet som ingen annan arbetare kunde göra för att rädda vingården. Gud är vingårdsägaren som kallar oss utan tanke på våra kvalifikationer för att han vet att han har vad som behövs för att förvandla oss och utrusta oss för uppdraget som är vårt unika uppdrag.

Var och en av oss har ett unikt uppdrag att göra i Guds vingården. Våra unika bidrag är menade att sätta oss i ömsesidig beroende och uppskattning av varandra. Allt som vi är och har är en gåva från Gud och vi har ett uppdrag att förvalta det. Det är bara när vi tar till oss detta som vi har någon chans att hjälpa andra att inse att Gud kallar också dem att vara arbetare i hans vingård.

Under en längre tid har det betraktats som tabu eller påträngande att dela vår tro med andra. Det kan bero på att det av somliga gjordes på sätt som i någon mening var aggressivt och saknade ödmjukhet. Vi befinner oss dock i en tid när något nytt händer. Många människor känner saknaden av en större mening med livet och söker en djupare kallelse eller livsuppdrag. Jag upplever att det är särskilt så med unga människor i vår tid som står inför

det omöjliga uppdraget att skapa sin identitet och sedan leva upp till den. Många sådana unga människor har hittat in i vår diakoni. De är ett svar på våra böner och nu behöver vi be för dem. Genom att utveckla vänskapen som har uppstått med dem och med andra som vi känner i andra sammanhang har vi möjlighet att ge andra en glimt av glädjen som uppstår i ett liv som känner och tjänar Gud. Det är vad det innebär att vara en medarbetare i Guds vingård. Vet du att du är en arbetare i vingården?